

Ma Nishtana: How are our 4 Questions Different from the Original?

Rahel Berkovits

1) Haggadah	ההגדה
<p>What has changed, this night, from all the other nights?</p> <p>1) That on all other nights we eat [both] <i>hametz</i> and <i>matzah</i>, on this night, [we eat] only <i>matzah</i>.</p> <p>2) That on all other nights we eat other vegetables, on this night, bitter herbs [<i>marror</i>].</p> <p>3) That on all other nights we do not dip [vegetables] even once, on this night, we dip twice.</p> <p>4) That on all other nights we eat either sitting or reclining, on this night, we are all reclining</p>	<p>מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות?</p> <p>1) שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה, הלילה הזה כולו מצה.</p> <p>2) שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות, הלילה הזה (כלו) מרור.</p> <p>3) שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת, הלילה הזה שתי פעמים.</p> <p>4) שבכל הלילות אנו אוכלין בין יושבין ובין מסבין, הלילה הזה כלנו מסבין.</p>

- What are the differences in the questions between the text of the Mishnah and the *haggadah*? When is the *Ma Nishtana* said in Mishnah times?

2) Mishnah Pesahim Chapter 10:3-4	משנה מסכת פסחים פרק י
<p>3) They brought [food] before him. He dips with lettuce until he reaches the main course [in which “bread” is eaten]. [Then] they brought before him <i>matzah</i>, lettuce [<i>marror</i>], and <i>haroset</i> and two dishes, even though <i>haroset</i> is not commanded. Rabbi Eliezer bar Tzadok says: It is a <i>mitzvah</i>. And in the Temple [time] they used to bring before him the body of the Passover-offering.</p> <p>4) They pour him a second cup [of wine]. And here the son questions his father. And if the son has insufficient understanding [to question], his father teaches him [to ask]: What has changed, this night, from all the other nights? That on all other nights, we eat [both] <i>hametz</i> and <i>matzah</i>, on this night, [we eat] only <i>matzah</i>. That on all other nights, we eat other vegetables, on this night, bitter herbs. That on all other nights, we eat meat roasted, stewed or boiled, on this night, [we eat] only roasted [meat]. That on all other nights, we dip [vegetables] once, on this night, we dip twice. And according to the son's understanding, his father teaches him. ...</p>	<p>ג] הביאו לפניו מטבל בחזרת עד שמגיע לפרפרת הפת הביאו לפניו מצה וחזרת וחרוסת ושני תבשילין אף על פי שאין חרוסת מצוה רבי אליעזר בר צדוק אומר מצוה ובמקדש היו מביאים לפניו גופו של פסח:</p> <p>ד] מזוגו לו כוס שני וכאן הבן שואל אביו ואם אין דעת בבן אביו מלמדו מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה הלילה הזה כולו מצה שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות הלילה הזה מרור שבכל הלילות אנו אוכלין בשר צלי שלוק ומבושל הלילה הזה כולו צלי שבכל הלילות אנו מטבילין פעם אחת הלילה הזה שתי פעמים ולפי דעתו של בן אביו מלמדו ...</p>

- What don't the rabbis in Babylonian understand about the eating habits in Israel? How do they deal with their difficulty?

3) Talmud <i>Pesachim</i> 116a	תלמוד פסחים דף קטז עמוד א
<p>“What has changed, this night, from all the other nights? That on all other nights, we dip [vegetables] once, on this night, we dip twice.” Raba challenged: Is then dipping once indispensable all other days? Rather, said Raba, It was thus taught [in the Mishnah]: that on all other nights we are not obligated to dip even once, whereas on this night, twice. To this R. Safra challenges: An obligation [to dip just] on account of children?! Rather, said R. Safra, [the Mishnah] teaches thus: We do not dip even once, on this night [we dip] twice.</p>	<p>מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות שבכל הלילות אנו מטבילין פעם אחת, הלילה הזה שתי פעמים. מתקיף לה רבא: אטו כל יומא לא סגיא דלא מטבלא חדא זימנא? אלא אמר רבא, הכי קתני: שבכל הלילות אין אנו חייבין לטבל אפילו פעם אחת, הלילה הזה שתי פעמים. מתקיף לה רב ספרא: חיובא לדרדקי? אלא אמר רב ספרא, הכי קתני: אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת הלילה הזה שתי פעמים.</p>

- The following Mishnah is from the tractate of blessings which discusses everyday eating- why wouldn't a child from Mishnah times ask about people reclining?

4) Mishnah <i>Berakhot</i> 6:6	משנה מסכת ברכות ו:ו
<p>They were sitting down to eat- each individual blesses for himself. [If] they reclined [together] one bless for everyone...</p>	<p>היו יושבין לאכול כל אחד ואחד מברך לעצמו. הסיבו אחד מברך לכולן ...</p>

- The Jerusalem Talmud brings a different version of the *Ma Nishtana* which is also how the text appears in the manuscripts of the Mishnah. How many questions are there? What do they focus on? (Hint: When do we dip a second time during the *seder*?)

5) Jerusalem Talmud 37b Chapter 10:4 (Manuscripts)	תלמוד ירושלמי פסחים דף לז
<p>They pour him a second cup [of wine]. And here the son questions. And if the son has insufficient understanding to question, his father teaches him: What has changed, this night, from all the other nights? That on all other nights, we dip [vegetables] once, on this night, we dip twice. That on all other nights, we eat [both] <i>hametz</i> and <i>matzah</i>, on this night, [we eat] only <i>matzah</i>. That on all other nights, we eat meat roasted, stewed or boiled, on this night, [we eat] only roasted [meat]. And according to the son's understanding, his father teaches him. ...</p>	<p>טור ב פרק י ד מזוגו לו כוס שני וכאן הבן שואל אם אין דעת בבן לשאול אביו מלמדו מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות? שבכל הלילות אנו מטבילין פעם אחת והלילה הזה שתי פעמים. שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה והלילה הזה כולו מצה. שבכל הלילות אנו אוכלין בשר צלי שלוק ומבושל והלילה הזה כולו צלי. ולפי דעתו של בן אביו מלמדו ...</p>

- How does the core experience at the *seder* now relate to the questions the child asks?

6) Mishnah <i>Pesahim</i> Chapter 10:5	משנה מסכת פסחים פרק י : ה
<p>Rabban Gamliel used to say: Whoever does not mentioned these three things on Passover does not fulfill his obligation, and these are them: the Passover-offering, <i>matzah</i>, and bitter herbs [<i>marror</i>]. [The] Passover-offering because the Omnipresent passed over the houses of our ancestors in Egypt. <i>Matzah</i> because our ancestors were redeemed from Egypt. Bitter herbs because the Egyptians embittered the lives of our ancestors in Egypt. In every generation a person must regard himself as though he personally had gone out of Egypt, as it is said: “And you shall tell your son in that day, saying: ‘It is because of what the Lord did for me when I came forth out of Egypt.’” Therefore it is our duty to thank, praise, laud, glorify, exalt, honor, bless, extol, and adore the One Who performed all these miracles for our ancestors and us; brought us forth from bondage into freedom, from sorrow into joy, from mourning into festivity, from darkness into great light, and from servitude into redemption. Therefore let us say before Him, Hallelujah!</p>	<p>רבן גמליאל היה אומר כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח לא יצא ידי חובתו. ואלו הן: פסח מצה ומרור. פסח על שום שפסח המקום על בתי אבותינו במצרים. מצה על שום שנגאלו אבותינו במצרים. מרור על שום שמררו המצריים את חיי אבותינו במצרים. בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, שנאמר (שמות יג) והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים, לפיכך אנחנו חייבין להודות להלל לשבח לפאר לרומם להדר לברך לעלה ולקלס למי שעשה לאבותינו ולנו את כל הניסים האלו הוציאנו מעבדות לחירות מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב ומאפילה לאור גדול ומשעבוד לגאולה ונאמר לפניו הללויה:</p>